

SMĚRNICE RADY

ze dne 19. listopadu 1991

o ochraně zvířat během přepravy a o změně směrnic 90/425/EHS a 91/496/EHS

(91/628/EHS)

RADA EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského hospodářského společenství, a zejména na článek 43 této smlouvy,

s ohledem na návrh Komise¹,

s ohledem na stanovisko Evropského parlamentu²,

s ohledem na stanovisko Hospodářského a sociálního výboru³,

vzhledem k tomu, že Evropský parlament ve svém usnesení ze dne 20. února 1987 o politice k zajištění dobrých životních podmínek chovných zvířat⁴ vyzval Komisi k předložení návrhů o ochraně zvířat během přepravy;

vzhledem k tomu, že pro odstranění technických překážek v obchodu s živými zvířaty a pro umožnění správného fungování dotyčných organizací trhu a zároveň pro zajištění dostatečné úrovně ochrany dotyčných zvířat přijalo Společenství v této oblasti pravidla;

vzhledem k tomu, že nařízení Rady (EHS) č. 3626/82 ze dne 3. prosince 1982 o provádění Úmluvy o mezinárodním obchodu s ohroženými druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin ve Společenství⁵ (dále jen „CITES“) upravuje podmínky přepravy některých druhů těchto živočichů a rostlin;

vzhledem k tomu, že směrnice 77/489/EHS⁶ stanovila pravidla o ochraně zvířat při mezinárodní přepravě; že směrnice 81/389/EHS⁷ stanovila opatření týkající se

¹ Úř. věst. č. C 214, 21. 8. 1989, s. 36.

Úř. věst., č. C 154, 23. 6. 1990, s. 7.

² Úř. věst. č. C.113, 7. 5. 1990, s. 206.

³ Úř. věst. č. C 56, 7. 3. 1990, s. 29.

⁴ Úř. věst. č. C 76, 7. 3. 1987, s. 185.

⁵ Úř. věst. č. L 384, 31. 12. 1982, s. 1. Nařízení naposledy pozměněné nařízením Komise (EHS) č. 197/90 (Úř. věst. č. L 29, 31. 1. 1990, s. 1).

⁶ Úř. věst. č. L 200, 8. 8. 1977, s. 10.

⁷ Úř. věst. č. L 150, 6. 6. 1981, s. 1. Směrnice naposledy pozměněná nařízením (EHS) č. 3768/85 (Úř. věst. č. L 362, 31. 12. 1985, s. 8).

provádění směrnice 77/489/EHS, a zejména zavedla kontroly na vnitřních hranicích Společenství;

vzhledem k tomu, že pro dosažení těchto stejných cílů, a zejména pro dosažení ochrany zvířat během přepravy je třeba v rámci uskutečňování vnitřního trhu pozměnit pravidla směrnice 90/425/EHS⁸ s cílem harmonizovat především předchozí kontroly týkající se dobrých životních podmínek zvířat během přepravy;

vzhledem k tomu, že v tomto rámci musí být pokryta přeprava zvířat uynitř, do nebo ze Společenství a že musí být zrušeny soustavné kontroly na vnitřních hranicích Společenství;

vzhledem k tomu, že z důvodů dobrých životních podmínek zvířat by měla být snížena, pokud je to možné, přeprava zvířat na dlouhé vzdálenosti, včetně přepravy jatečných zvířat;

vzhledem k tomu, že navrhovaná pravidla musejí zaručovat účinnější ochranu zvířat během přepravy;

vzhledem k tomu, že je třeba navíc změnit směrnici 91/466/EHS⁹, aby byla přizpůsobena této směrnici; že je třeba rovněž zrušit směrnice 77/489/EHS a 81/389/EHS,

PŘIJALA TUTO SMĚRNICI:

KAPITOLA I

Obecná ustanovení

Článek 1

1. Tato směrnice se vztahuje na přepravu:
 - a) domácích lichokopytníků a domácího skotu, ovcí, koz a prasat,
 - b) drůbeže, domácích ptáků a domácích králíků,
 - c) domácích psů a domácích koček;
 - d) jiných savců a ptáků;
 - e) jiných obratlovců a studenokrevných zvířat.
2. Tato směrnice se nevztahuje na:

⁸ Úř. věst. č. L 224, 18. 8. 1990, s. 29. Směrnice naposledy pozměněná směrnicí 91/496/EHS (Úř. věst. č. L 268, 24. 9. 1991, s. 56).

⁹ Úř. věst. č. L 268, 24. 9. 1991, s. 56.

- a) cestující, kteří nevýdělečně přepravují domácí zvířata zájmového chovu, která je doprovázejí;
- b) aniž jsou dotčeny vnitrostátní předpisy použitelné v této oblasti na přepravu zvířat prováděnou:
 - na vzdálenost nejvýše 50 kilometrů od začátku přepravy zvířat až do místa určení
 - nebo
 - chovateli nebo krmiči pomocí zemědělských vozidel nebo dopravních prostředků, které jim patří, jestliže zeměpisné podmínky vyžadují nevýdělečné sezónní stěhování některých druhů zvířat na pastvu.

Článek 2

1. Pro účely této směrnice se podle potřeby použijí definice uvedené v článku 2 směrnic 89/662/EHS¹⁰, 90/425/EHS, 90/675/EHS¹¹ a 91/496/EHS.
2. Kromě toho se rozumí:
 - a) „dopravním prostředkem“ části používané pro nakládku a přepravu zvířat v silničních vozidlech, kolejových vozidlech, na plavidlech a v letadlech, jakož i v kontejnerech pro pozemní, námořní a leteckou přepravu;
 - b) „přepravou“ každý pohyb zvířat prováděný dopravním prostředkem, který zahrnuje nakládku a vykládku zvířat;
 - c) „místem zastávky“ místo, kde je cesta přerušena, aby si zvířata mohla odpočinout a mohla být nakrmena nebo napojena;
 - d) „místem překládky“ místo, kde je přeprava přerušena, aby mohla být zvířata přeložena z jednoho dopravního prostředku na druhý;
 - e) „místem odeslání“, aniž je dotčen čl. 1 odst. 2 písm. b), místo, kde je zvíře poprvé naloženo na dopravní prostředek, jakož i všechna místa, ve kterých byla zvířata vyložena a ustájena alespoň na 10 hodin, napojena, nakrmena a případně ošetřena, s výjimkou každého místa zastávky nebo překládky.

Za místo odeslání mohou být rovněž považovány trhy a shromažďovací střediska schválené v souladu s právními předpisy Společenství:

- pokud je první místo nakládky zvířat vzdáleno méně než 50 kilometrů od uvedených trhů nebo shromažďovacích středisek;

¹⁰ Úř. věst. č. L 395, 30. 12. 1989, s. 13. Směrnice naposledy pozměněná směrnicí 91/496/EHS (Úř. věst. č. L 268, 24. 9. 1991, s. 56).

¹¹ Úř. věst. č. L 373, 31. 12. 1990, s. 1. Směrnice naposledy pozměněná směrnicí 91/496/EHS (Úř. věst. č. L 268, 24. 9. 1991, s. 56).

- pokud v případě, že je vzdálenost uvedená v první odrážce větší než 50 kilometrů, měla zvířata dobu na odpočinek v délce, která má být stanovena postupem podle článku 17, byla napojena a nakrmena dříve, než byla znovu naložena;
- f) „místem určení“ místo, kde je zvíře vyloženo naposledy z dopravního prostředku, s výjimkou každého místa odpočinku nebo překládky;
- g) „cestou“ přemístění z místa odeslání na místo určení.

KAPITOLA II

Přeprava a kontroly na území Společenství

Článek 3

1. Členské státy dbají na to, aby:
 - a) se přeprava zvířat uvnitř, do nebo z každého členského státu prováděla v souladu s touto směrnicí a u zvířat uvedených v:
 - čl. 1 odst. 1 písm. a) kapitole I přílohy,
 - čl. 1 odst. 1 písm. b) kapitole II přílohy,
 - čl. 1. odst. 1 písm. c) kapitole III přílohy,
 - čl. 1 odst. 1 písm. d) kapitole IV přílohy,
 - čl. 1 odst. 1 písm. e) kapitole V přílohy;
 - b) mohla být zvířata přepravována pouze tehdy, jsou-li způsobilá pro plánovanou cestu a byla-li přijata všechna potřebná opatření pro jejich ošetřování během cesty a při jejich příjezdu na místo určení. Zvířata, která jsou nemocná nebo zraněná, nejsou považována za způsobilá k přepravě. Toto ustanovení se však nevztahuje na:
 - i) zvířata lehce poraněná nebo nemocná, jejichž přeprava by nebyla příčinou zbytečného utrpení;
 - ii) zvířata, která se přepravují pro účely vědeckého výzkumu schváleného příslušným orgánem;
 - c) zvířata, která onemocní nebo se poraní během přepravy, dostala první pomoc, jakmile je to možné. Případně jim musí být poskytnuto vhodné veterinární ošetření, a je-li to nezbytné, musí být nutně poražena tak, aby jim nebylo způsobeno zbytečné utrpení.
2. Odchylně od odst. 1 písm. b) mohou členské státy povolit přepravu zvířat na nutné veterinární ošetření nebo porážku za podmínek, které nejsou v souladu s touto směrnicí. Členské státy dbají na to, aby taková přeprava byla povolena pouze tehdy,

nezpůsobí-li dotčeným zvířatům žádné utrpení nebo špatné zacházení. Případně se postupem podle článku 17 stanoví zvláštní prováděcí pravidla k tomuto odstavci.

3. Aniž jsou dotčeny požadavky stanovené v odst. 1 písm. a) a b) a v příloze, stanoví Rada na návrh Komise kvalifikovanou většinou odpovídající dodatečné podmínky pro přepravu některých druhů zvířat, jako jsou lichokopytníci, volně žijící ptáci a mořští savci, aby byly zajištěny jejich dobré životní podmínky.

Členské státy mohou až do provádění uvedených ustanovení s ohledem na obecná ustanovení Smlouvy uplatňovat příslušné doplňující vnitrostátní předpisy v této oblasti.

Článek 4

Členské státy dbají na to, aby byla zvířata během celé cesty identifikována a zaevidována v souladu s čl. 3 odst. 1 písm. c) směrnice 90/425/EHS a provázena doklady stanovenými v předpisech Společenství nebo ve vnitrostátních předpisech, umožňujícími příslušnému orgánu kontrolovat:

- jejich původ a jejich majitele,
- jejich místo odeslání a jejich místo určení,
- datum a dobu odeslání.

Článek 5

Členské státy dbají na to, aby:

1. každá fyzická nebo právnická osoba přepravující zvířata za účelem zisku:
 - a) byla zaregistrována takovým způsobem, aby bylo umožněno příslušnému orgánu kontrolovat dodržování požadavků této směrnice;
 - b) používala pro přepravu zvířat uvedených v této směrnici dopravní prostředky, které umožňují dodržovat požadavky stanovené v příloze;
 - c) nepřepravovala nebo nenechala přepravovat zvířata za podmínek, za nichž by mohla být poraněna nebo vystavena zbytečnému utrpení;
2. odpovědná osoba podniku pro přepravu zvířat:
 - a) svěřila přepravu personálu, která má požadované znalosti pro poskytování případné vhodné péče přepravovaným zvířatům;
 - b) sestavila pro cesty od místa odeslání a s ohledem na místo určení, které trvají déle než 24 hodin, plán cesty – včetně případných míst zastávek nebo překládek – umožňující zajistit odpočinek, nakrmení a napojení, jakož i případnou vykládku nebo ustájení zvířat při dodržování požadavků této směrnice pro druh zvířete, které má být přepravováno;

- c) mohla prokázat v závislosti na přepravovaných druzích zvířat a pokud vzdálenosti, které mají být překonány, předpokládají dobu přepravy delší než 24 hodiny, že byla přijata opatření s cílem uspokojit potřeby, pokud jde o napojení a nakrmení přepravovaných zvířat během cesty, a to i v případě změny plánu cesty nebo přerušení cesty z důvodů, které nezávisí na její vůli;
 - d) se ujistila, že zvířata budou dodána bez zpoždění na místo určení nehledě k obvyklým dobám odpočinku, kterých využívají řidiči;
 - e) zajistila, že přepravu provází během cesty originál cestovního plánu uvedeného v písmenu b) s doplněním dne, místa a času odeslání;
 - f) uchovávala po dobu stanovenou příslušným orgánem druhý exemplář výše uvedeného plánu cesty, který by mohl být na požádání předložen příslušnému orgánu k případnému prověření;
 - g) ujistila se, pokud jsou zvířata přepravována bez doprovodu, že se odesílatel přizpůsobil, co se týče doručení zvířat, ustanovením této směrnice a že příjemce přijal nezbytná opatření pro přijetí zvířat;
3. místa zastávek dohodnutá předem odpovědnou osobou uvedenou v bodu 2 byla pravidelně kontrolována příslušným orgánem.

Článek 6

1. Směrnice 90/425/EHS se mění takto:
- a) V článku 1 se třetí pododstavec nahrazuje tímto:

„Touto směrnicí nejsou dotčeny kontroly, které se provádějí v rámci úkolů uskutečňovaných nediskriminačním způsobem orgány pověřenými obecným uplatňováním zákonů v nějakém členském státě.“
 - b) V příloze A je kolonka 1 doplněna tímto odkazem:

„Směrnice Rady 91/628/EHS ze dne 19. listopadu 1991 o ochraně zvířat během přepravy a o změně směrnic 90/425/EHS a 91/496/EHS (Úř. věst. č. L 340, 11. 12. 1991, s. 17).“
2. Osvědčení a doklady uvedené v článku 3 směrnice 90/425/EHS jsou doplněny postupem podle článku 17 tak, aby byly vzaty v úvahu požadavky této směrnice“.
3. Výměna informací mezi orgány o dodržování požadavků této směrnice musí být začleněna do počítačového systému podle článku 20 směrnice 90/425/EHS (ANIMO) a u dovozů ze třetích zemí do projektu Shift v souladu s čl. 12 odst. 4 směrnice 91/496/EHS.

Prováděcí pravidla k tomuto odstavci se stanoví postupem podle článku 17.

Článek 7

1. Členské státy dbají, aby byla přijata nezbytná opatření, která mají předejít nebo co nejvíce snížit každé zpoždění během přepravy nebo každé utrpení zvířat v případě stávků nebo jiných okolností, které brání uplatňování této směrnice. Zvláštní opatření jsou zejména přijata v přístavech, na letištích, v železničních stanicích, na seřadištích a stanovištích hraniční kontroly uvedených v článku 6 směrnice 91/496/EHS s cílem urychlit přepravu zvířat za podmínek, které jsou v souladu s požadavky této směrnice.

2. Aniž jsou dotčena ostatní opatření Společenství v oblasti zdraví zvířat, může být přeprava zvířat přerušena pouze tehdy, je-li takové opatření nezbytné pro dobré životní podmínky zvířat. Pokud má být přeprava zvířat přerušena na delší dobu než 2 hodiny, musí být přijata odpovídající opatření, aby mohla být zvířata ošetřena, a je-li to nutné, vyložena a ustájena.

Článek 8

Členské státy dbají, aby příslušné orgány v souladu se zásadami a pravidly kontroly stanovenými směrnicí 90/425/EHS kontrolovaly dodržování požadavků této směrnice a prováděly nediskriminačním způsobem kontroly:

- a) dopravních prostředků a zvířat při jejich příjezdu na místa určení;
- b) dopravních prostředků a zvířat na trzích, místech odeslání, jakož i na místech zastávky a překládky;
- c) zápisů uvedených v provázejících dokladech.

Pokud má příslušný orgán členského státu informace, které mu dovolují předpokládat porušení této směrnice, mohou být tyto kontroly rovněž prováděny během přepravy zvířat na jeho území.

Tímto článkem nejsou dotčeny kontroly, které se provádějí v rámci úkolů uskutečňovaných nediskriminačním způsobem orgány pověřenými obecným uplatňováním zákonů v nějakém členském státě.

Článek 9

1. Pokud se během přepravy zjistí, že nejsou nebo nebyla dodržována ustanovení této směrnice, požádá příslušný orgán v místě, kde je toto zjištění provedeno, osoby odpovědné za dopravní prostředek, aby přijaly všechna opatření, která považuje příslušný orgán za nezbytná pro zajištění dobrých životních podmínek zvířat.

V závislosti na okolnostech každého případu mohou tato opatření zahrnovat:

- a) ukončení cesty nebo odeslání zvířat co nejkratší cestou zpět na místo odeslání, pokud toto opatření nevyvolá jejich zbytečné utrpení;
- b) vhodné ustájení zvířat s poskytnutím nezbytné péče až do vyřešení problému;

- c) humánní porážku zvířat. Místo určení a využití těchto mrtvých těl zvířat se řídí podle ustanovení směrnice 64/433/EHS¹².

2. Pokud osoba odpovědná za přepravu nedodrží pokyny příslušného orgánu, příslušný orgán okamžitě nařídí vykonání přijatých opatření a nechá uhradit odpovídajícím postupem náklady vzešlé vykonáním uvedených opatření.

3. Touto směrnicí nejsou dotčeny možnosti odvolání podle platných právních předpisů v členských státech proti rozhodnutím příslušných orgánů.

Rozhodnutí přijatá příslušnými orgány členských států a odůvodnění těchto rozhodnutí musí být sdělena odesílateli nebo jeho zplnomocněnému zástupci, jakož i příslušnému orgánu odesílajícího členského státu.

Pokud o to odesílatel nebo jeho zplnomocněný zástupce požádá, musí mu být odůvodnění rozhodnutí sdělena písemně s uvedením možností odvolání, které mu nabízí platné právní předpisy členského státu určení, jakož i formy a lhůty, ve kterých musí být uvedena odvolání podána.

Nicméně v případě sporu a pokud s tím obě strany souhlasí, mohou strany ve lhůtě nejvýše jednoho měsíce předložit spor k posouzení znalci uvedenému na seznamu znalců Společenství, který má být sestaven Komisí.

Znalec je pověřen vydat stanovisko ve lhůtě nejvýše 72 hodin. Strany se podrobí stanovisku znalce s ohledem na veterinární předpisy Společenství.

Článek 10

1. Znalci Komise mohou, pokud je to nutné pro jednotné uplatňování této směrnice, provádět ve spolupráci s příslušnými orgány členských států kontroly na místě. Členský stát, na jehož území je prováděna kontrola, poskytne znalcům veškerou nezbytnou pomoc při plnění jejich úkolu. Komise informuje členské státy o výsledcích prováděných kontrol.

2. Prováděcí pravidla k tomuto článku se stanoví postupem podle článku 17.

KAPITOLA III

Dovozy ze třetích zemí

Článek 11

1. Pravidla stanovená směrnicí 91/496/EHS se použijí, zejména pokud jde o organizaci a výsledky kontrol.

2. Dovoz, tranzit a přeprava na území a přes území Společenství živých zvířat uvedených v této směrnici a pocházejících ze třetích zemí je povolena pouze tehdy,

¹² Pozměněna a kodifikována směrnicí 91/497/EHS (Úř. věst. č. L 268, 24. 9. 1991, s. 68).

pokud se vývozce a/nebo dovozce písemně zaváže, že bude dodržovat požadavky této směrnice, a pokud přijme opatření, aby se jim přizpůsobil.

3. Ve směrnici 91/496/EHS se ode dne 1. ledna 1993 v čl. 4 odst. 2 prvním pododstavci nahrazuje písmeno d) tímto:

„d) ověření, zda jsou dodržovány požadavky směrnice Rady 91/628/EHS ze dne 19. listopadu 1991 o ochraně zvířat během přepravy a o změně směrnic 90/425/EHS a 91/496/EHS*.“

*Úř. věst. č. L 340, 11. 12. 1991, s. 17.“

4. Osvědčení nebo doklady stanovené v čl. 4 odst. 1 třetí odrážce směrnice 91/496/EHS jsou doplněny postupem podle článku 17, aby se přihlédlo k požadavkům této směrnice.

Až do přijetí uvedených ustanovení jsou použitelné příslušné vnitrostátní předpisy v této oblasti, za dodržování obecných ustanovení Smlouvy.

KAPITOLA IV

Závěrečná ustanovení

Článek 12

Pravidla a informační postup stanovené směrnicí 89/608/EHS¹³ se použijí přiměřeně pro potřeby této směrnice.

Článek 13

1. Komise předloží do 1. července 1992 zprávu vypracovanou na základě stanoviska Vědeckého veterinárního výboru, doprovázenou případnými návrhy, týkající se:

- otázky stanovení nejdelší doby přepravy pro některé druhy zvířat,
- intervalů podle kapitoly I rubriky A bodu 2 písm. d) přílohy,
- doby odpočinku podle čl. 5 bodu 2 písm. b),
- norem hustoty nakládky použitelných na přepravu některých druhů zvířat,
- norem, kterým musí odpovídat dopravní prostředky pro přepravu některých druhů zvířat.

¹³ Úř. věst. č. L 351, 2. 12. 1989, s. 34.

Rada rozhoduje kvalifikovanou většinou o těchto návrzích.

2. Postupem podle článku 17 a po konzultaci s Vědeckým veterinárním výborem stanoví Komise kritéria Společenství, kterým by měla odpovídat místa zastávek, pokud jde o nakrmění, napojení, nakládku, vykládku a případné ustájení některých druhů zvířat.

3. Komise předloží Radě po třech letech provádění této směrnice zprávu o zkušenostech, které získaly členské státy, zejména pokud jde o ustanovení zmíněná v odstavcích 1 a 2, spolu s případnými návrhy na změnu uvedených ustanovení, o nichž Rada rozhoduje kvalifikovanou většinou.

4. Až do provádění ustanovení uvedených v odstavcích 1 a 2 jsou použitelné vnitrostátní předpisy v této oblasti, za dodržování obecných ustanovení Smlouvy.

Článek 14

Přílohu této směrnice změní Rada na návrh Komise kvalifikovanou většinou, zejména vzhledem k jejímu přizpůsobení technickému a vědeckému pokroku.

Článek 15

Postupem podle článku 17 mohou být provázející osvědčení nebo doklady stanovené předpisy Společenství pro přepravu zvířat uvedených v článku 1 doplněny o potvrzení příslušného orgánu uvedené v čl. 2 bodu 6 směrnice 90/425/EHS, které osvědčuje dodržování požadavků této směrnice.

Článek 16

Postupem podle článku 17 se přijmou na základě údajů ve druhém pododstavci předpisy použitelné ohledně dobrých životních podmínek zvířat během přepravy na přesun zvířat v některých částech území uvedených v příloze I směrnice 90/675/EHS včetně, co se týče Španělského království, Kanárských ostrovů, aby bylo přihlédnuto k přírodním omezením specifickým pro tyto ostrovy, a zejména k jejich vzdálenosti ve srovnání s pevninskou částí území Společenství.

Za tímto účelem předloží dotyčné členské státy nejpozději do 1. července 1992 Komisi zvláštní předpisy, které budou dodržovány ohledně dobrých životních podmínek zvířat během přepravy při pohybu těchto zvířat v dotyčných regionech s přihlédnutím k omezením, která jsou specifická pro tato území.

Článek 17

1. Má-li být zahájen postup podle tohoto článku, přednese věc Stálému veterinárnímu výboru, zřízenému směrnicí 68/361/EHS¹⁴, dále jen „výbor“, neprodleně jeho předseda, a to buď z vlastního podnětu, nebo na žádost zástupce některého členského státu.

¹⁴ Úř. věst. č. L 255, 18. 10. 1968, s. 23.

2. Zástupce Komise předloží výboru návrh opatření, která mají být přijata. Výbor zaujme stanovisko k návrhu ve lhůtě, kterou může předseda stanovit podle naléhavosti věci. Stanovisko se přijímá většinou stanovenou v čl. 148 odst. 2 Smlouvy pro přijímání rozhodnutí, která má Rada přijímat na návrh Komise. Hlasům zástupců členských států ve výboru je přidělena váha stanovená v uvedeném článku. Předseda nehlasuje.

3. Komise přijme zamýšlená opatření, jsou-li v souladu se stanoviskem výboru.

4. Pokud zamýšlená opatření nejsou v souladu se stanoviskem výboru nebo pokud výbor žádné stanovisko nezaujme, předloží Komise Radě neprodleně návrh opatření, která mají být přijata. Rada rozhoduje kvalifikovanou většinou.

Pokud Rada nerozhodne ve lhůtě tří měsíců ode dne, kdy jí byl návrh předán, přijme navrhovaná opatření Komise a ihned je provede s výjimkou případů, kdy se Rada proti opatřením vysloví prostou většinou.

Článek 18

1. Členské státy přijmou odpovídající zvláštní opatření k postihu veškerého porušení této směrnice fyzickou nebo právnickou osobou.

2. V případě opakovaných porušení této směrnice nebo porušení způsobujících vážné utrpení zvířat může členský stát přijmout, aniž jsou dotčeny ostatní stanovené sankce, nezbytná opatření k nápravě zjištěných nedostatků.

Článek 19

Tato směrnice se použije aniž jsou dotčeny závazky vyplývající z celních předpisů.

Článek 20

Směrnice 77/489/EHS a 81/389/EHS se zrušují nejpozději ke dni uvedenému v článku 21.

Článek 21

1. Členské státy uvedou v účinnost právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s touto směrnicí nejpozději do 1. ledna 1993. Neprodleně o nich uvědomí Komisi.

2. Pokud členské státy přijmou opatření uvedená v odstavci 1, musí tato opatření obsahovat odkaz na tuto směrnici nebo musí být takový odkaz učiněn při jejich úředním vyhlášení. Způsob odkazu si stanoví členské státy.

Článek 22

Tato směrnice je určena členským státům.

V Bruselu dne 19. listopadu 1991.

Za Radu
předseda
P. BUKMAN

PŘÍLOHA

KAPITOLA I

DOMÁCÍ LICHOKOPYTNÍCI, SKOT, DOMÁCÍ OVCE, KOZY A PRASATA

A. Obecná ustanovení

1. Březí zvířata, která mají porodit během přepravy, nebo zvířata, která porodila během předcházejících 48 hodin, jakož i novorozená zvířata, která ještě nemají úplně zahojený pupek, se nepovažují za způsobilá k přepravě.
2.
 - a) Zvířata musí mít dostatek prostoru, aby mohla stát ve své přirozené poloze, a případně zábrany chránící zvířata proti pohybům dopravního prostředku. Vyjma kdy to zvláštní podmínky pro ochranu zvířat vyžadují jinak, musí mít zvířata prostor, aby si mohla lehnout.
 - b) Dopravní prostředky a kontejnery musí být konstruovány a vybaveny tak, aby byla zvířata chráněna před nepříznivým počasím a velkými klimatickými změnami. Větrání a vzduchový prostor musí být přizpůsobeny podmínkám přepravy a musí být vhodné pro přepravovaný druh zvířat.
 - c) Dopravní prostředky a kontejnery musí být snadno čistitelné, zvířata z nich nesmí mít možnost uniknout, musí být konstruovány a vybaveny tak, aby se zabránilo jakémukoli poranění a zbytečnému utrpení zvířat a aby byla zajištěna jejich bezpečnost během přepravy. Kontejnery, ve kterých jsou přepravována zvířata, musí být opatřeny symbolem označujícím přítomnost živých zvířat a znakem označujícím vzpřímenou polohu zvířat. Kontejnery musí umožňovat pozorování a ošetřování zvířat a musí být uloženy tak, aby nebylo bráněno proudění vzduchu. Během přepravy a manipulace musí být kontejnery stále udržovány ve vzpřímené poloze a nesmí být vystaveny prudkým nárazům nebo otřesům.
 - d) Během přepravy musí zvířata dostat vodu a odpovídající krmivo ve vhodných intervalech. Tyto intervaly nesmí být delší než 24i hodiny, vyjma kdy zvláštní případy vyžadují prodloužení této doby nejvíce o 2 hodiny v zájmu zvířat s přihlédnutím zejména k přepravovaným druhům, používaným dopravním prostředkům, jakož i k blízkosti místa vykládky.
 - e) Lichokopytníci musí mít během přepravy ohlávku. Toto ustanovení se povinně nepoužije na hříbata, která nejsou zvyklá na ohlávku, jakož i na zvířata přepravovaná v jednotlivých boxech.
 - f) Pokud jsou zvířata přivázaná, musí být provazy nebo jiné použité prostředky upevnění dostatečně pevné, aby se za normálních přepravních podmínek nemohly přetrhnout, a dostatečně dlouhé, aby v případě potřeby umožnily zvířatům, aby si lehla, nakrmila se a napojila se, a musí být takové, aby se zabránilo jakémukoli riziku uškrcení nebo poranění. Zvířata nesmí být přivázána za rohy nebo za kroužky v nose.
 - g) Lichokopytníci musí být přepravováni v jednotlivých stáních nebo boxech uzpůsobených tak, aby byla zvířata chráněna před nárazy. Tato zvířata však mohou být přepravována ve skupinách; v takovém případě musí být dbáno o to, aby zvířata, která se k sobě navzájem chovají nepřátelsky, nebyla přepravována společně, nebo, jsou-li přepravována společně, aby jim byly ze zadních kopyt strženy podkovy.

- h) Lichokopytníci nesmí být přepravováni ve vozidlech s více podlažími.
- 3. a) Pokud jsou zvířata různých druhů přepravována ve stejném dopravním prostředku, musí být oddělena podle druhů, vyjma v případě, kdy se jedná o společníky, kteří by trpěli, kdyby cestovali odděleně. Dále musí být přijata zvláštní opatření, aby se zabránilo potížím, které mohou vyplynout z přítomnosti zvířat přirozeně navzájem nepřátelských ve stejné zásilce. Pokud náklad téhož dopravního prostředku tvoří zvířata různého stáří, dospělí jedinci musí být drženi odděleně od mladých zvířat; toto omezení se nevztahuje na samice cestující se svými sajícími mláďaty. Dospělí nekastrovaní samci musí být odděleni od samic. Dospělí chovní kanci musí být odděleni jeden o druhého stejně jako hřebci. Tato ustanovení se použijí pouze tehdy, pokud zvířata nebyla odchována ve slučitelných skupinách nebo pokud nejsou na sebe navzájem zvyklá.
- b) V odděleních, v nichž se přepravují zvířata, nesmí být naloženo zboží, které by mohlo uškodit dobrým životním podmínkám těchto zvířat.
- 4. Na nakládku a vykládku zvířat musí být použito vhodné vybavení, jako jsou můstky, rampy nebo lávky. Toto vybavení nesmí mít kluzkou podlahu a musí mít, je-li to nutné, boční ochranu. Během přepravy nesmí být zvířata zavěšená pomocí mechanických prostředků, ani zdvižena nebo tažena za hlavu, rohy, končetiny, ocas nebo srst. Dále je třeba se v mezích možností vyhnout použití přístrojů, které dávají elektrický výboj.
- 5. Podlaha dopravního prostředku nebo kontejneru musí být dostatečně pevná, aby unesla hmotnost přepravovaných zvířat; nesmí být kluzká; pokud jsou v ní mezery nebo otvory, musí být upraveny bez nerovností tak, aby se zabránilo poranění zvířat. Podlaha musí být pokryta podestýlkou postačující nasávat výkaly, ledaže by bylo možné nahradit ji jiným způsobem nabízejícím alespoň stejné výhody nebo že by výkaly byly pravidelně odstraňovány.
- 6. Aby byla zvířatům zajištěna nezbytná péče během přepravy, musí být zásilka doprovázena průvodcem, vyjma kdy:
 - a) jsou zvířata přepravována v bezpečných kontejnerech správně větraných a obsahujících v případě potřeby dostatek krmiva a vody v zásobnících, které se nemohou převrátit, pro cestu dvojnásobné délky, než je plánovaná délka cesty;
 - b) na sebe přepravce přebírá funkce průvodce;
 - c) odesílatel pověřil zplnomocněného zástupce, aby se na vhodných místech zastávky o zvířata postaral.
- 7. a) Průvodce nebo zplnomocněný zástupce odesílatele je povinen postarat se o zvířata, nakrmit je a napojit a případně je podojit.
- b) Krávy v laktaci musí být podojeny přibližně ve dvanáctihodinových intervalech, avšak nejvýše v patnáctihodinových intervalech.
- c) Aby mohl průvodce zajistit tuto péči, musí mít v takovém případě k dispozici vhodné osvětlení.
- 8. Zvířata mohou být naložena pouze do dopravních prostředků, které byly pečlivě vyčištěny a případně dezinfikovány. Uhynulá zvířata, podestýlka a výkaly musí být odstraněny co možná nejdříve.

B. Zvláštní ustanovení pro železniční přepravu

9. Každý nákladní vůz, který slouží pro přepravu zvířat, musí být opatřen symbolem označujícím přítomnost živých zvířat, pokud nejsou zvířata přepravována v kontejnerech. Pokud nejsou k dispozici zvláštní nákladní vozy pro přepravu zvířat, musí být zvířata přepravována v krytých nákladních vozech, které jsou způsobilé jezdit při vysoké rychlosti a které jsou vybavené dostatečně širokými větracími otvory nebo větracím systémem, který je účinný i při nízké rychlosti. Vnitřní stěny nákladních vozů musí být ze dřeva nebo jiného vhodného materiálu, musí být zcela hladké a vybavené kruhy nebo mřížemi ve vhodné výšce v případě, že zvířata musí být uvázána.
10. Pokud nejsou lichokopytníci přepravováni v jednotlivých boxech, musí být přivázáni buď podél stejné strany vozu, nebo čelem k sobě. Nesmí se však přivazovat hříbata a zvířata, která nejsou na přivazování zvyklá.
11. Velká zvířata musí být naložena tak, aby se mezi nimi mohl pohybovat průvodce.
12. Je-li třeba přistoupit v souladu s bodem 3 písm. a) k oddělení zvířat, může být provedeno buď jejich přivázáním v rozdílných částech nákladního vozu, pokud to jeho rozloha umožňuje, nebo pomocí vhodných přepážek.
13. Při sestavování vlakových souprav nebo při všech ostatních pohybech nákladních vozů musí být přijata všechna bezpečnostní opatření, aby se předešlo nárazům nákladních vozů přepravujících zvířata.

C. Zvláštní ustanovení pro silniční přepravu

14. Vozidla musí být uzpůsobena tak, aby z nich zvířata nemohla uniknout, a musí být konstruována tak, aby byla zajištěna bezpečnost zvířat, a musí mít střechu, která zajišťuje účinnou ochranu proti nepříznivému počasí.
15. Ve vozidlech používaných pro přepravu velkých zvířat, která musí být obvykle přivázaná, musí být umístěna zařízení na přivázání. Pokud je požadováno rozdělení vozidel na oddělení, musí být přepážky dostatečně pevné.
16. Vozidla musí mít vhodné vybavení, které splňuje požadavky stanovené v bodě 4.

D. Zvláštní ustanovení pro vodní přepravu

17. Vybavení plavidel musí umožňovat přepravu zvířat, aniž by zvířata byla vystavena poranění nebo zbytečnému utrpení.
18. Zvířata nesmí být přepravována na otevřených palubách, s výhradou jsou-li v kontejnerech, které jsou na plavidle náležitě rozloženy, nebo v jiných povolených ohrazeních, která jsou schválena příslušným orgánem a která zajišťují uspokojivou ochranu proti moři a nepohodě.
19. Zvířata musí být přivázaná nebo vhodně umístěná v boxech nebo kontejnerech.
20. Musí být zřízeny odpovídající průchody, aby byl přístup ke všem boxům, kontejnerům nebo vozidlům, ve kterých se zvířata nacházejí. Musí být k dispozici vhodné osvětlovací zařízení.
21. Počet průvodců musí být dostatečný se zřetelem na počet přepravovaných zvířat a na délku cesty.
22. Všechny části plavidla, kde jsou ustájena zvířata, musí být vybaveny zařízením na odvod vody a musí být udržovány v dobrém hygienickém stavu.

23. Na palubě plavidla musí být k dispozici nástroj schválený příslušným orgánem a sloužící k tomu, aby mohla být zvířata v případě potřeby poražena.
24. Plavidla sloužící k přepravě zvířat musí být před zahájením plavby dostatečně zásobena pitnou vodou – pokud nemají vhodný systém umožňující její výrobu – a vhodným krmivem s ohledem jak na druh a počet přepravovaných zvířat, tak na délku plavby.
25. Musí být přijata opatření na izolaci nemocných nebo poraněných zvířat během přepravy a v případě potřeby na poskytnutí první pomoci.
26. Body 17 až 19 se nepoužijí na přepravu zvířat naložených v železničních nákladních vozech nebo ve vozidlech pro silniční přepravu, které jsou naloženy na plavidla pro převoz nebo na srovnatelná plavidla.
 - a) Pokud jsou zvířata přepravována v železničních nákladních vozech naložených na plavidla, musí být přijata zvláštní opatření zaručující, že zvířata budou mít zajištěné dostatečné větrání během celé cesty.
 - b) Pokud jsou zvířata přepravována ve vozidlech pro silniční přepravu naložených na plavidla, je třeba použít tato opatření:
 - i) oddělení pro zvířata musí být správně upevněno k vozidlu; vozidlo a oddělení pro zvířata musí být vybavené vhodnými vaznými zařízeními zajišťujícími pevné upevnění k plavidlu. Kryté podlaží přepravního plavidla musí mít k dispozici dostatečné větrání pro počet přepravovaných vozidel. Je-li to možné, mělo by být vozidlo přepravující zvířata umístěno v blízkosti přívodu čerstvého vzduchu;
 - ii) oddělení pro zvířata musí mít dostatečný počet průduchů nebo jiných prostředků zajišťujících dostatečné větrání, přičemž je třeba mít na zřeteli, že v uzavřeném prostoru lodního podpalubí pro vozidla je proudění vzduchu omezené. Volný prostor uvnitř oddělení pro zvířata a na úrovni každého jeho podlaží musí být dostatečný k tomu, aby umožňoval vhodné větrání nad zvířaty, když jsou v přirozené svislé poloze;
 - iii) ke každé části oddělení pro zvířata musí být přímý přístup, aby mohla být zvířata během cesty případně ošetřena, nakrmena a napojena.

E. Zvláštní ustanovení pro leteckou přepravu

27. Zvířata musí být přepravována v kontejnerech, boxech nebo stáních vhodných pro druh zvířat, které jsou přinejmenším v souladu s nejnovějšími předpisy Mezinárodního sdružení leteckých dopravců (IATA) vztahujícími se na přepravu živých zvířat.
28. Musí být přijata bezpečnostní opatření pro zamezení příliš vysokých nebo příliš nízkých teplot na palubě se zřetelem na druh zvířat. Navíc se musí předejít prudkým výkyvům tlaku vzduchu.
29. Na palubě nákladních letadel musí být k dispozici nástroj schválený příslušným orgánem a sloužící k tomu, aby mohla být zvířata v případě potřeby poražena.

KAPITOLA II

DRŮBEŽ, DOMÁCÍ PTÁCI A DOMÁCÍ KRÁLÍCI

30. Ustanovení bodů kapitoly I vyjmenovaných dále se použijí přiměřeně na přepravu drůbeže, domácích ptáků a domácích králíků: bod 2 písm. a), b) a c), body 3, 5, 6, 8, 9, 13, 17 až 22, bod 24 a body 26 až 29.
31. Musí mít k dispozici v dostatečném množství vhodné krmivo a vodu, kromě případu:
- cesty trvající méně než 12 hodin, v níž není započítána doba nakládky a vykládky;
 - cesty trvající méně než 24 hodiny, pokud se jedná o kuřata všech druhů, pod podmínkou, že cesta bude ukončena do 72 hodin po vylíhnutí.

KAPITOLA III

DOMÁCÍ PSI A DOMÁCÍ KOČKY

32. Aniž jsou dotčena ustanovení čl. 1 odst. 2 písm. a), body kapitoly I vyjmenované dále se použijí přiměřeně na přepravu domácích psů a domácích koček: bod 1, bod 2 písm. a), b) a c), body 3, 5, 6, bod 7 písm. a) a c), body 8, 9, 12, 13, 15 a body 17 až 29.
33. Přepravovaná zvířata musí být krmena v intervalech nejméně 24 hodiny a napájena v intervalech nejméně 12 hodin. Zvířata musí být provázena jasně napsanými pokyny týkajícími se krmení a napájení. Samice v říji musí být oddělené od samců.

KAPITOLA IV

JINÍ SAVCI A PTÁCI

34. a) Ustanovení této kapitoly se vztahují na přepravu savců a ptáků neuvedených v předchozích kapitolách.
- b) Body kapitoly I vyjmenované dále se použijí přiměřeně na přepravu druhů uvedených v této kapitole: bod 1, bod 2 písm. a), b) a c), bod 3 písm. b), body 4, 5, 6, bod 7 písm. a) a c), body 8, 9 a body 13 až 29.
35. Aniž je dotčen čl. 3 odst. 1) písm. b) mohou být přepravována pouze zvířata způsobilá k přepravě a v dobrém zdravotním stavu. Zvířata očividně v pokročilých stadiích březosti nebo zvířata krátce po porodu, jakož i mláďata neschopná sama se živit a nedoprovázená svou matkou nesmí být považována za způsobilá k přepravě. Za mimořádných okolností se lze odchýlit od těchto ustanovení, je-li nezbytné v zájmu zvířete dopravit je na místo, kde mu může být poskytnuto vhodné ošetření.
36. Sedativum může být podáno pouze za mimořádných okolností a v takovém případě pod přímou kontrolou veterinárního lékaře. Doklad s informací o podání sedativa musí provázet zvíře až na místo jeho určení.
37. Zvířata se mohou přepravovat pouze ve vhodných dopravních prostředcích, na nichž bude případně umístěno oznámení uvádějící, že se jedná o zvířata volně žijící, plachá nebo nebezpečná. Kromě toho musí být zvířata provázena jasně napsanými pokyny týkajícími se krmení, napájení a zvláštní péče, kterou zvířata

vyžadují. Zvířata cestující pod záštitou CITES musí být přepravována v souladu s nejnovějšími ustanoveními směrnic, které se týkají přepravy a přípravy na odeslání živých volně žijících zvířat a rostlin CITES. Během letecké přepravy musí být zvířata přepravována přinejmenším v souladu s nejnovějšími předpisy IATA týkajícími se přepravy živých zvířat. Zvířata musí být dopravena na místo určení co možná nejdříve.

38. O zvířata uvedená v této kapitole musí být pečováno v souladu s pokyny a směrnicemi uvedenými v bodu 37.
39. Musí být stanovena vhodná doba pro držení a přípravu zvířat na odeslání, během níž budou zvířata, je-li to nutné, postupně přemísťována do svých kontejnerů.
40. Zvířata různých druhů nesmí být dána do stejného kontejneru. Kromě toho nesmí být do stejného kontejneru dána zvířata stejného druhu, pokud není známo, že se navzájem snášejí.
41. Jelenovití nesmí být přepravováni v období, když se jim obnovuje paroží.
42. Ptáci musí být drženi v polotemnu.
43. Aniž jsou dotčena zvláštní opatření, která mají být přijata v souladu s čl. 3 odst. 3, mořští savci musí mít neustálou péči kvalifikovaného průvodce. Kontejnery nesmí být kladeny na sebe.
44. a) Ve všech stěnách kontejneru musí být otvory vhodné velikosti pro dodatečné větrání, aby byl kdykoli zaručen vhodný přívod vzduchu. Avšak otvory musí mít takový rozměr, aby zabránily zvířatům ve styku s osobami manipulujícími s kontejnerem anebo aby se zvířata neporanila.
b) Příčné výztuhy vhodných rozměrů musí být upevněny na všech bočních, horních a spodních stěnách kontejnerů, aby mohl vzduch ke zvířatům volně proudit v případě kontejnerů naskládaných na sebe nebo těsně uskladněných v lodním nákladu.
45. Zvířata nesmí být umístěna v blízkosti potravin nebo na místech přístupných nepovolaným osobám.

KAPITOLA V

JINÍ OBRATLOVCI A STUDENOKREVNÍ ŽIVOČICHOVÉ

46. Jiní obratlovci a studenokrevní živočichové se musí přepravovat ve vhodných kontejnerech a s přihlédnutím na požadavky příslušného druhu, zejména na prostor, větrání, teplotu, bezpečnost, přísun vody a na dodávku kyslíku. Zvířata, na něž se vztahuje CITES, musí být přepravována v souladu s nejnovějšími ustanoveními směrnic, které se týkají přepravy a přípravy na odeslání volně žijících zvířat a rostlin CITES. Během letecké přepravy musí být zvířata přepravována přinejmenším v souladu s nejnovějšími předpisy IATA týkajícími se přepravy živých zvířat. Zvířata musí být dopravena na místo určení co možná nejdříve.